
ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО. ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

УДК 001:(354:32.019.51)(477)

Н.А. Литвин,
кандидат юридичних наук, доцент,
старший науковий співробітник,
професор кафедри адміністративного
права і процесу та митної безпеки,
Університет державної фіскальної служби України,
м. Ірпінь, Україна

НАУКОВІ ПІДХОДИ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ДЕРЖАВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

У статті досліджено рівень наукової розробленості поняття державної інформаційної політики в Україні. На підставі аналізу наукових підходів щодо визначення поняття державної інформаційної політики зроблено висновок, що майже всі наведені визначення є різнорівневими, різнобічними, багатоаспектними, внаслідок чого всі вони є змістовно переважаними. Проте у них є одна спільна риса: вони характеризують державну інформаційну політику в площині держава – громадянин, де держава, акумулюючи інформацію, ділиться нею з громадянином.

Встановлено різницю між інформаційною політикою та державною інформаційною політикою.

Ключові слова: інформація, інформаційне суспільство, державна інформаційна політика, державні органи, суб'єкти інформаційної політики.

На сьогодні державні інституції поставили перед собою мету – вивести правосвідомість українців на новий рівень із європейським вектором розвитку. При цьому її неможна досягнути без створення ефективної структури правового інформування й супроводу, яка має відповідати новим українським реаліям та державній інформаційній політиці.

Окрім аспекти визначення державної інформаційної політики в Україні знаходять своє відображення в роботах І.В. Арістової, О.А. Баранова, К.І. Белякова, І.Р. Березовської, В.М. Брижка, В.М. Глушкова, Б.А. Кормича, А.І. Марущака, А.М. Новицького, О.В. Олійника, І.М. Сопілко, М.Я. Швеця, В.С. Цимбалюка та ін.

Метою нашої статті є дослідження наукових підходів щодо визначення державної інформаційної політики в Україні.

Суспільство як певна система соціальних відносин не може перебувати в хаотичному стані, взаємні стосунки людей так чи інакше мають бути впорядкованими, проте роль державних і недержавних засад в їх організації та регулюванні може бути різною. Низький рівень соціальної активності індивідів, відсутність громадських об'єднань або недосконалість їх діяльності компенсуються надмірним втручанням у суспільні взаємовідносини з боку інститутів державної влади [1,

с. 38]. Так, О.А. Баранов зазначає, що розвиток інформаційного суспільства, висока динаміка збільшення кількості суспільних відносин, заснованих на широкому використанні інформації та інформаційних процесів, різке підвищення значущості інформаційних відносин для всіх сфер життєдіяльності людини, суспільства і держави і, як наслідок, лавиноподібне зростання кількості відповідних правовідносин зумовлюють актуальність і необхідність вивчення проблем правового забезпечення інформаційної сфери [2, с. 22].

В ідеалі правова база будь-яких регульованих відносин має бути збалансованою і взаємодоповнюючою системою законів та підзаконних нормативно-правових актів. При цьому фундаментальним актом у прямому і переносному значенні повинна бути Конституція, що містить у собі складову основних законів та інших правових актів, які, спираючись на конституційні норми, послідовно формують основу правової держави. Лише за цих умов держава має можливість вибудувати адекватну структуру своїх органів виконавчої влади, яка у своїй сукупності буде досить повно відображати створене правове поле. В цьому випадку необхідно говорити про ізоморфізм, тобто структурну подібність двох діючих начал правової держави [3, с. 45–46].

Для визначення поняття державної інформаційної політики слід враховувати сучасні умови формування інформаційного суспільства. Про важливість існування інформаційного суспільства у доповіді на Всесвітньому саміті з питань інформаційного суспільства (Туніс, 2005 р.) наголосив Генеральний Секретар ООН К. Аннан, який відзначив, що під інформаційним суспільством необхідно розуміти суспільство, в якому поширюється, формується, вирощується та знаходить вихід людський потенціал, що відкриває людям доступ до необхідних інструментів і технологій через освіту і навчання методом їх ефективного використання [4]. Загалом результати застосування міжнародного досвіду свідчать, що цифрові технології є рушійною силою соціально-економічного розвитку, відновлення економіки багатьох держав світу та визначають основу сталого розвитку в майбутньому. Саме тому важко переоцінити важливість створення інформаційного суспільства на теренах нашої держави.

Зважаючи на зазначене, О.О. Маруховський під інформаційним розуміє суспільство, в якому інформація, знання й інформаційно-комунікаційні технології перетворюються на основну продуктивну силу та джерело епохальних зрушень в усіх сферах суспільного життя [5]. Дещо ширше визначає поняття інформаційного суспільства О.О. Григор, який вбачає у ньому процес, іманентно притаманний сучасному етапові суспільного розвитку, сутність якого полягає у створенні, накопиченні, передачі, обробці та використанні інформації у всіх її проявах, інтенсифікації суспільного життя як на рівні окремого індивіда, так і суспільства загалом; перетворенні інформації та знання у продуктивні сили суспільства, формування на цій підставі суспільства, заснованого на знаннях [6]. На важливості існування інформаційного суспільства наголошує В.О. Даніл'ян, який доводить, що інформаційне суспільство є сучасним станом цивілізаційного розвитку, сутність якого полягає у збільшенні масштабів створення, накопичення, передачі, обробки і використання інформації, перетворенні інформації і знання на продуктивні сили суспільства, а також у збільшенні впливу новітніх інформаційно-комунікаційних технологій на політику, економіку, соціальну структуру, право, культуру тощо [7]. Вважаємо, що такі визначення терміна “інформаційне суспільство” є дещо односторонніми. Наприклад, О.О. Маруховський за основу для свого визначення взяв оціночну категорію – “епохальні зрушення”, яка може трактуватися по-

різному і в юридичну науку вписується не повною мірою. Крім того, визначення, запропоноване цим автором, не має свого змістовного навантаження у періоди стабільності за відсутності тих стрибкоподібних періодів розвитку, які могли б призвести до “епохальних зрушень в усіх сферах суспільного життя”. Більш продуманими в цьому плані є визначення О.О. Григора та В.О. Даніл’яна. При цьому зазначені автори прирівнюють інформацію до виробничих сил, забуваючи, що вона в інформаційному суспільстві характеризується передусім як продукт і товар.

Отже, можна виокремити кілька концепцій визначення інформаційного суспільства, які тією чи іншою мірою пов’язані з різними сферами суспільного життя, а саме концепцію сфери зайнятості (коли більшість громадян працює в інформаційній сфері), географічну концепцію (коли для визначення інформаційного суспільства увага акцентується на інформаційні мережі, які поєднують різні місця, і тому можуть впливати на організацію часу та простору), культурна концепція (коли ми говоримо про розвиток телекомунікаційних систем, теле-, радіо, медіа, друкованих засобів масової інформації, Інтернету як одного із основних джерел інформації для значної кількості населення, які є елементами зміни культурологічних відносин у суспільстві).

Доцільно зауважити, що значущості інформація набула в кінці ХХ ст., коли у зв’язку з ускладненням суспільного життя почали зростати інформаційні потреби. Інформація перетворилася на масовий продукт. Потреба в ній перетворилася з управлінської на побутову. Сприяла такому фактору і поступова децентралізація сучасного суспільства. Появу в Україні інформаційного суспільства можна порівняти (в часовому аспекті) з набуттям країною незалежності, коли громадяни та організації важливі рішення почали приймати самостійно, незалежно від центральної влади та партії. Як бачимо, децентралізація є одним із атрибутів інформаційного суспільства, так само, як й інформаційний ринок. Виникнення такого ринку безпосередньо пов’язане із трансформацією інформації в економічну категорію – товар. Лише в такому випадку інформація отримує еквівалентну грошову оцінку.

Взагалі необхідно констатувати підвищений інтерес наукової спільноти до сучасної проблематики інформаційного суспільства, його інститутів, ознак, форм та способів реалізації нових суспільних відносин, адже на сучасному етапі розвитку України перехід до інформаційного суспільства – це найбільш раціональний шлях підвищення якості життя населення. Інформаційне суспільство – це новий етап розвитку держави, що дозволить забезпечити рівень суспільного добробуту, здійснити перехід від економіки з паливно-сировинною спрямованістю до економіки, заснованої на знаннях, досягти скорочення числа загроз національній безпеці, залучити громадян до всіх благ інформаційного суспільства [8]. На жаль, ця теза є помилковою. Інформаційне суспільство не змінює економічного укладу країни, воно не сприяє зменшенню кількості загроз та підвищенню рівня суспільного добробуту. Ці зміни не є наслідком розбудови в країні інформаційного суспільства, а є їх причиною. Інформаційне суспільство формується на інформаційних передумовах. Серед них: зростання технічних можливостей, які визначають процес кодування-декодування, формалізації, накопичення, зберігання, передачі інформації, а також доступності та відносної дешевизни технічних засобів, які постійно вдосконалюються. Крім цього, постійне (у міру розвитку суспільства) поширення системи доступної для широких мас освіти дозволяє багаторазово розширити коло споживачів інформації та сформувати особливу інформаційну

культуру. Саме вплив цих інформаційних передумов і змінює економічний уклад, зменшує загрози, підвищує рівень суспільного добробуту тощо, тобто створює в країні інформаційне суспільство.

Реалії сьогодення безапеляційно вказують на те, що національна інформаційна сфера нашої країни перебуває у стані активного становлення, гармонійного включення у глобальний світовий інформаційний простір та є основою розвитку інформаційного суспільства. І в цьому аспекті першочерговим на сьогодні є завдання щодо розробки значного масиву нормативно-правових актів, які б забезпечили належне регулювання державної інформаційної політики.

В.М. Брижко зазначає, що поштовхом до розбудови інформаційної політики стало усвідомлення необхідності розвитку в Україні так званого інформаційного суспільства як однієї з умов її соціально-економічного та політичного руху. Необхідність вирішення зазначеного масштабного завдання вимагає ефективності в управлінні діяльністю щодо усіх видів інформаційних ресурсів, елементів інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури, підтримки ринку інформаційних технологій, засобів, продуктів і послуг, регулювання діяльності державних електронних і друкованих засобів масової інформації тощо. Ефективність державного управління передбачає наявність не тільки доктринальних гасел щодо інформаційної політики, а й необхідність у застосуванні науково-методологічних підходів до систематизації та в удосконаленні нормативно-правової бази інформаційної сфери. Мова йде про актуальну потребу у створенні інформаційної конституції України, яка відповідає положенням європейських правових стандартів та Основного Закону України – Конституції України. Для вирішення такого завдання має бути розроблена цілісна система інформаційного права та законодавства, спрямована на кодифікацію понад 4000 нормативних актів і становлення інформаційного права як нової юридичної галузі України на базі принципів, вироблених історією світової цивілізації [9, с. 70–71].

Упродовж багатьох років державна інформаційна політика спрямовувалася переважно на розв'язання проблем, пов'язаних із діяльністю електронних і друкованих засобів масової інформації (далі – ЗМІ). З часу проголошення незалежності України відбулося переосмислення ролі та місця ЗМІ у демократичному суспільстві. Розширився зміст державної інформаційної політики завдяки включенню нових завдань щодо захисту прав людини і громадянина на свободу слова та вільний доступ до публічної інформації; визначилися основні засади забезпечення інформаційної безпеки, загрози інформаційній безпеці та шляхи протидії їм. Водночас важливим завданням державної інформаційної політики є формування чіткої та зрозумілої ціннісної платформи, на якій може сформуватись підтримка дій органів влади та громадянська лояльність [10, с. 32].

На сьогодні є чимало визначень поняття “державна інформаційна політика”. Цей термін є базовим як у науковому, так і в суспільно-політичному лексиконі. Він не лише широко використовується в науці, а й часто зустрічається у різних правових документах – деклараціях, концепціях тощо. Незважаючи на поширене вживання, не припиняються дискусії стосовно його змісту, що породило цілий спектр трактувань терміна “державна інформаційна політика”.

Одні автори визначають державну інформаційну політику як дію. Так, Є.П. Тавокін [11] визначає її як діяльність органів державної влади за такими напрямками, як розробка цільових орієнтирів, критеріїв оцінки ефективності інформаційної політики, що визначаються на основі прийнятої ідеологічної доктрини; виробництво, накопичення та зберігання актуальних відомостей про

соціально-значущі події, які відбуваються в державі та за її межами; адаптація, інтерпретація, упорядкування та визначення пріоритетності зазначених відомостей відповідно до прийнятих ідеологічних установок; упорядковане тиражування та поширення таких відомостей каналами масової комунікації, передусім державними каналами; забезпечення координації діяльності недержавних каналів масової комунікації та прес-служб державних структур; цілеспрямована підготовка і перепідготовка кадрів, зайнятих в інформаційній сфері. О.І. Соловійов вважає, що державна політика в інформаційній сфері є сукупністю взаємопов'язаних дій, спрямованих на створення умов отримання громадянами інформації, що задовольняє їх базові потреби й інтереси; розвиток відповідних технічних засобів, що забезпечують створення (обробку, зберігання і доставку) інформаційних ресурсів ділового, розважального, науково-освітнього та іншого характеру [12, с. 208]. Такий підхід має як переваги, так і недоліки. Серед переваг можна виділити те, що він (підхід) дозволяє диференційовано представити все різноманіття та сукупність завдань, які вирішуються на цьому рівні. Однак саме перевага породжує і недолік цього підходу, оскільки не буде зафіксовано конкретного напрямку, адже на кожному новому етапі виникають нові напрями та проблеми, які будуть вимагати пильної уваги держави. Наприклад, у визначенні О.І. Соловійова не знайшов відображення такий напрям сучасної державної інформаційної політики, як формування єдиного інформаційного простору України.

Наступна група вчених вважає державну інформаційну політику системою. Наприклад, в одному з трактувань під державною інформаційною політикою розуміють комплексну систему заходів органів влади та управління, спрямовану на надання державних послуг й задоволення інформаційних потреб різних верств населення країни з метою підвищення їх довіри до органів державного управління, досягнення взаєморозуміння й гармонізації комунікативних відносин між державою, бізнесом та громадянським суспільством [13]. У схожому ключі державну інформаційну політику трактують В.Д. Попов, О.М. Козлова, О.М. Соломахін та Г.І. Шахворостов. Автори вважають, що вона є комплексом політичних, правових, економічних, соціально-культурних та організаційних заходів держави, спрямованих на забезпечення конституційного права громадян на доступ до інформації. Таким чином, державна інформаційна політика – це особлива сфера життєдіяльності людей, пов'язана з відтворенням та поширенням інформації, що задовольняє інтереси держави й громадянського суспільства, і спрямована на забезпечення творчого, конструктивного діалогу між ними та їх представниками [14, с. 15; 15, с. 38]. Досить цікаве й лаконічне визначення дає Є.В. Петрова. Автор приходить до розуміння того, що державна інформаційна політика як система цілеспрямованих заходів адміністративно-управлінського характеру щодо збору, отримання, аналізу, зберігання, поширення та використання інформації спрямована на реалізацію інтересів суспільства й держави [16, с. 42]. Серед позитивних моментів можна виділити те, що в цих визначеннях наголошується на важливості врахування інтересів громадян при державному управлінні інформаційною сферою. Проте інформаційна політика, по суті, зводиться до регулювання і вдосконалення процесів інформаційної взаємодії між державою і населенням.

Представники ЮНЕСКО під державною (національною) інформаційною політикою мають на увазі державну політику, яка встановлює механізми й ініціює дії, що сприяють скороченню наявних розривів у наданні загального доступу до інформації та її використання як приватної інформації, так й інформації, що є

суспільним надбанням, на базі принципів рівності, сталого розвитку, безпеки й соціальної справедливості, а також заохочує розвиток знань [17].

Таким чином, майже всі наведені вище визначення є різнорівневими, різнобічними, багатоаспектними, внаслідок чого всі вони є змістовно перевантаженими. Але у них є одна спільна риса: вони характеризують державну інформаційну політику в площині держава – громадянин, де держава, акумулюючи інформацію, ділиться нею з громадянином. Підтверджується це такими словосполученнями, які використовуються різними авторами у своїх трактуваннях державної інформаційної політики: “отримання громадянами інформації”, “задоволення інформаційних потреб”, “доступ до інформації” тощо.

У понятті “інформаційна політика” базовим елементом, разом із “інформацією”, є “політика”. Поняття політики є різноманітним, при цьому найбільш обґрунтований прояв воно знаходить у діяльності соціальних суб’єктів при реалізації ними своїх інтересів, завдань за допомогою наявного інституту влади.

Крім того, інформаційна політика займається організацією процесів створення, поширення та зберігання інформації в соціальних системах, що є досить чутливими до внутрішніх і зовнішніх інформаційних потоків. Тому такі процеси організуються й контролюються всіма суспільствами [18]. Також інформаційну політику пропонують розуміти як спосіб поведінки з наявними інформаційними потоками і ресурсами з боку різних інституційних суб’єктів (держави або державних органів, окремих організацій та установ, які можуть мати свої уявлення й інтереси при роботі з інформацією) [19, с. 1].

У якості суб’єктів інформаційної політики можуть виступати не лише органи державної влади та управління, а й недержавні суб’єкти. При цьому державні органи як суб’єкти, що володіють державною владою, мають визначати пріоритетні напрями інформаційної політики, враховуючи інтереси держави і народу. Ті ж, хто має владу, але є недержавним суб’єктом, може ігнорувати інтереси держави і народу. Недержавні суб’єкти, функціонуючи в інформаційному просторі України, здійснюють інформаційну політику, адекватну їх поточним інтересам, цілям, завданням, пріоритетам, які можуть збігатися з інтересами держави, а можуть і не збігатися з ними. В цьому й полягає різниця між інформаційною політикою та державною інформаційною політикою. Таким чином, зважаючи на сутність терміна “політика”, інформаційну політику можна визначити як певну стратегію управління інформаційними потоками і ресурсами суб’єктів інформаційних правовідносин, спрямованих на реалізацію ними публічних і приватних інтересів. Державна інформаційна політика, реалізуючи, висловлюючи й захищаючи інтереси громадянського суспільства, має захищати й інтереси самої держави.

Таким чином, розглянувши наукові підходи щодо понятійного осмислення державної інформаційної політики, доцільно зробити висновок про необхідність удосконалення методологічної бази досліджень у цій сфері в напрямі її уніфікації. При виробленні визначення поняття “державна інформаційна політика” доцільно дотримуватися комплексного підходу. Отже, державною інформаційною політикою є стратегія управління інформаційними потоками та ресурсами суб’єктів владних повноважень, спрямована на реалізацію поставлених цілей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Крисюк Ю. Розбудова правової держави в Україні: проблеми та перспективи. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія “Право”. Ужгород, 2012. Вип. 20. Ч. 1. Т. 1. С. 36–40.

2. *Баранов О.А.* Теоретико-методологічні основи правового забезпечення інформаційної сфери України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2015. 40 с.
3. *Бондарь Н.С.* Теория государства и права. СПб: Нева, 2004. 54 с.
4. *Аннан Кофі.* Виступ на Всесвітній зустрічі на найвищому рівні з питань інформаційного суспільства 16 листопада 2005 року, Туніс. URL: <http://www.un.org/russian/conferen/wsis/sg05.htm> (дата звернення: 05.01.2019).
5. *Маруховський О.О.* Політичні аспекти зарубіжних концепцій інформаційного суспільства: автореф. дис. на здобуття ступеня канд. політ. наук: 23.00.01. Київ, 2008. 20 с.
6. *Григор О.О.* Формування інформаційного суспільства в Україні в контексті інтеграції в Європейський Союз: дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.01. Львів, 2003. 229 с.
7. *Даніл'ян В.О.* Інформаційне суспільство та перспективи його розвитку в Україні (соціально-філософський аналіз): дис. ... канд. філос. наук: 09.00.03. Х., 2006. 200 с.
8. Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.05.2013 № 386-р. Дата оновлення: 15.05.2013. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-p> (дата звернення: 05.04.2019).
9. *Брижко В.М.* Теорія і практика інформаційного права: методологія кодифікації інформаційного законодавства України. Правова інформатика, 2013. № 1 (37). С. 70–78.
10. *Федорів Т.В., Солоха М.Т.* Державна інформаційна політика в Україні в умовах розвитку інформаційного суспільства: навч.-метод. матеріали / упоряд. Н.В. Ясько. К.: НАДУ, 2013. 36 с.
11. *Тавокин Е.П.* Информационная политика: системный подход. Государственная информационная политика: концепции и перспективы: сб. статей. М.: ПРАГС, 2001. С. 4–13.
12. *Соловьев А.И.* Политические коммуникации: учеб. пособие для студентов вузов / под ред. А.И. Соловьева. М.: Аспект Пресс, 2004. 332 с.
13. *Васильева М.М.* Связи с общественностью в органах власти: учеб. для академического бакалавриата. М.: Изд-во Юрайт, 2014. 495 с.
14. *Козлова О.Н., Соломахин А.Н., Шахворостов Г.И.* Особенности применения информационной политики как инструмента повышения эффективности государственного и муниципального управления. URL: <https://elibrary.ru/item.asp?id=26389341> (дата звернення: 05.04.2019).
15. *Попов В.Д.* Информационная политика: учеб. М.: Изд-во РАГС, 2003. 463 с.
16. *Петрова Е.В.* Информационная политика территориальных органов управления в системе государственной информационной политики современной России: дис. ... д-ра юрид. наук: 23.00.02. Москва, 2004. 183 с.
17. Национальная информационная политика: базовая модель / перевод с англ. А.В. Паршакова. М.: МЦБС, 2010. 172 с.
18. *Почетцов Г.* Інформаційна політика: базові принципи URL:https://ms.detector.media/ethics/manipulation/informatsiyna_politika_bazovi_printsipi/ (дата звернення: 05.04.2019).
19. *Степанов В.Ю.* Інформаційна політика: концептуальні засади формування і розвитку. Теорія та практика державного управління, 2010. Вип. 3(30). С. 1–5.

REFERENCES

1. *Krysiuk Yu.* (2012). Rozbudova pravovoi derzhavy v Ukraini: problemy ta perspektyvy. "The Development of the Rule of Law in Ukraine": Problems and Prospects. Scientific herald of Uzhgorod National University. The series "Pravo". Uzhgorod. iss. 20. Part 1. T. 1. P. 36–40 [in Ukrainian].
2. *Baranov O.A.* (2015). Teoretyko-metodolohichni osnovy pravovoho zabezpechennia informatsiynoi sfery Ukrainy. "Theoretical and methodological foundations of legal support of the informational sphere of Ukraine": author's abstract. dis ... Candidate o Juridical Sciences: 12.00.07. Kharkiv. 40 p. [in Ukrainian].
3. *Bondar N.S.* (2004). Teoriya gosudarstva i prava. "Theory of State and Law". St. Petersburg: Neva. 54 p. [in Russian].
4. *Annan Kofi.* Vystup na Vsesvitnii zustrichi na naivyshchomu rivni z pytan informatsiynoho suspilstva 16 lystopada 2005 roku. "Speech at the World Summit on the Information Society on November 16, 2005", Tunisia. URL: <http://www.un.org/russian/conferen/wscis/sg05.htm> (date of application: 05.01.2019) [in Ukrainian].
5. *Marukhovskiy O.O.* (2008). Politychni aspekty zarubizhnykh kontseptsii informatsiynoho suspilstva. "Political Aspects of Foreign Concepts of the Information Society": Author's dissertation Ph.D.: 23.00.01. Kyiv. 20 p. [in Ukrainian].
6. *Hryhor O.O.* (2003). Formuvannia informatsiynoho suspilstva v Ukraini v konteksti intehratsii v Yevropeyskyi Soiuz. "Formation of the information society in Ukraine in the context of integration into the European Union": dissertation. Ph.D.: 25.00.01. Lviv. 229 p. [in Ukrainian].

7. *Danilian V.O.* (2006). Informatsiine suspilstvo ta perspektyvy yoho rozvytku v Ukraini (sotsialno-filosofskyi analiz). "Information society and prospects of its development in Ukraine (socio-philosophical analysis)": dissertation Ph. D.: 09.00.03. H. 200 p. [in Ukrainian].
8. Stratehiia rozvytku informatsiynoho suspilstva v Ukraini, skhvalena rozporiadzhenniam Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 15.05.2013 № 386-r. "Strategy of development of the information society in Ukraine, approved by the order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated May 15, 2013 № 386-p". Date updated: 5.15.2013. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-r> (date of application: 05.04.2019) [in Ukrainian].
9. *Bryzhko V.M.* (2013) Teoriia i praktyka informatsiynoho prava: metodolohiia kodyfikatsii informatsiynoho zakonodavstva Ukrainy. "Theory and Practice of Information Law: Methodology of Codification of Information Legislation of Ukraine". Legal Informatics. No. 1(37). P. 70–78 [in Ukrainian].
10. *Fedoriv T.V., Solokha M.T.* (2013) Derzhavna informatsina polityka v Ukraini v umovakh rozvytku informatsiynoho suspilstva. "State information policy in Ukraine in the conditions of development of the information society": educational method. materials / order. N.V. Yasko. K.: NAPA, 2013. 36 p. [in Ukrainian].
11. *Tavokin Ye.P.* (2001) Informatsionnaia politika: sistemny pokhod. Gosudarstvennaia informatsionnaia politika: kontseptsii i perspektyvy. "Information policy: a systemic hike. State Information Policy: Concepts and Prospects": Coll. articles. M.: RRAGS. P. 4–13 [in Russian].
12. *Solovyev A.I.* (2004) Politicheskiye kommunikatsii. "Political communications": studies. manual for university students / ed. A.I. Solovyov. M.: Aspect Press. 332 p. [in Russian].
13. *Vasilyeva M.M.* (2014) Svyazi s obshchestvennostiu v organakh vlasti. "Public Relations in Government": textbook for academic undergraduate. M.: Publishing house Yurait. 495 p. [in Russian].
14. *Kozlova O.N., Solomakhin A.N., Shakhvorostov G.I.* Osobennosti primeneniya informatsionnoy politiki kak instrumenta povysheniya effektivnosti gosudarstvennogo i munitsipalnogo upravleniya. "Features of the use of information policy as a tool to increase the efficiency of state and municipal government". URL: <https://elibrary.ru/item.asp?Id=26389341> & (date of application: 05.04.2019)[in Russian].
15. *Popov V.D.* (2003) Informatsionnaia politika. "Information Policy": textbook. Moscow: RAGS Publishing House. 463 p. [in Russian].
16. *Petrova Ye.V.* (2004) Informatsionnaia politika territorialnykh organov upravleniia v sisteme gosudarstvennoi informatsionnoi politiki sovremennoi Rossii. "Information Policy of Territorial Authorities in the System of State Information Policy of Modern Russia": dis. Ph.D: 23.00.02. Moscow. 183 p. [in Russian].
17. Natsionalnaya informatsionnaya politika. "National information policy": basic model / translation from English. A.V. Parshakova. M.: ICLS, 2010. 172 p. [in Russian].
18. *Pocheptsov H.* Informatsiina polityka: bazovi pryntsypy. "Information Policy: Basic Principles". URL: https://ms.detector.media/ethics/manipulation/informatsiyna_politika_bazovi_printsipy/ (date of application: 05.04.2019) [in Ukrainian].
19. *Stepanov V.Yu.* (2010) Informatsiina polityka: kontseptualni zasady formuvannia i rozvytku. "Information policy: conceptual foundations of formation and development. Theory and Practice of Public Administration". Iss.3 (30). P. 1–5 [in Ukrainian].

UDC 001:(354:32.019.51)(477)

N.A. Lytvyn,
Candidate of Juridical Sciences, Docent, Senior Research
Associate, Professor of the Department of Administrative
Law and Process; Customs Security,
University of the State Fiscal Service of Ukraine,
Irpın, Ukraine

SCIENTIFIC APPROACHES TO THE DEFINITION OF THE CONCEPT OF STATE INFORMATION IN UKRAINE

In the article the level of scientific worked out of concept of public informative policy is investigational in Ukraine. Underlined, that a range of problems of public

informative policy is in sight representatives of legislative science, and also specialists of contiguous areas of social humanitarian knowledge, whose labours are methodological soil for further development of corresponding area of theoretical knowledge. It is marked importance of further study of legal nature of public informative policy in connection with that subzero quality of her realization is the consequence of defects legal activity, and vice versa, existence contradictory, lacunar, sufficiently imperfect current legislation the result of ill-conceived informative politics. On the basis of the analysis of scientific approaches to the definition of the concept of state information policy, it is concluded that almost all of the above definitions are multi-level, multi-faceted, multidimensional, and as a result all of them are meaningfully overloaded. But they have one common feature: they characterize the state information policy in the plane of the state – a citizen, where the state, accumulating information, shares it with a citizen. This is confirmed by the following phrases used by different authors in their interpretations of the state information policy: “receiving information by citizens”, “meeting information needs”, “access to information”.

A difference is set between informative politics and public informative policy. For example, not only public and management authorities but also non-state subjects can come forward as subjects of informative politics. Thus, public organs as subjects that is provided with state, must determine priority directions of informative politics taking into account interests of the state and people. Non-state subjects, functioning in informative space of Ukraine, realize informative politics, adequate them to current interests, aims, tasks, priorities that can coincide with interests of the state or not to coincide with them.

Keywords: information, informative society, public informative policy, public organs, subjects of informative politics.

Отримано 12.04.2019